

Важливим з точки зору ергономічності та функціональності є предметне наповнення проектного інтер'єру. В залежності від розташування меблів, виділяють: прямокутне, діагональне або вільне розміщення.

Меблі та освітлення створюють внутрішній простір для відвідувачів та обслуговуючого персоналу, роблять його комфортним та забезпечують виконання функціональних завдань, які стоять перед приміщенням і визначають його візуальний характер [1, с. 173-177]. Усі властивості якими вони володіють (колір, форма, текстура, масштаб) відіграють важливу роль у створенні візуальної картини оформлення інтер'єру. У залежності від призначення меблів, які використовуються можна розділити на дві групи:

- до першої належать меблі для приймання їжі (столи), для сидіння (стілці та дивани).
- до другої групи меблів відносяться ті, які призначені для зберігання посуду, столових наборів, напоїв тощо.

Одним із найважливіших моментів при проектуванні інтер'єру ресторану є вибір матеріалів для оздоблення. Усі матеріали мають бути безпечними, не виділяти шкідливих речовин та бути функціональними. Найкращим варіантом є натуральні та екологічно чисті матеріали [2, с. 67-70]. Важливим також є вибір кольору в формуванні інтер'єру, адже він є запорукою правильного його сприймання, крім того, здійснює психологічний та естетичний вплив на людину. В залежності від фактури і характеру поверхні змінюється і її сприймання. На остаточний вибір кольору для оформлення приміщень впливає його об'єм. У приміщеннях з великим розміром рекомендують використовувати більше насичені кольори, у менших – навпаки [6; с. 60-63]. Кількість кольорів у проектованому інтер'єрі обмежується трьома – чотирма, адже використання великої кількості кольору призводить до розсіяння уваги та психологічного навантаження.

Проте окрім цього, важливим у проектуванні інтер'єру залу ресторану є освітлення. Більшість приміщень закладів громадського харчування оформлюють, як з денним так і з штучним освітленням [7, с. 83-85].

Основним джерелом світла в денний період є природне освітлення, яке характеризується віконними прорізами, у вечірній період та в умовах недостатнього природного освітлення - джерелами штучного освітлення. Усі вони повинні відповідати високим вимогам пожежної безпеки та бути довговічними і надійними [4, с. 56-59].

Отже, як показує дослідження, у процесі проектування залу ресторану потрібно враховувати ергономічні та функціональні норми, клас ресторану, конструктивні особливості меблів та обладнання, освітлення, якість оздоблювальних матеріалів та колірне вирішення у приміщенні.

У такому випадку кінцевий варіант проектування буде представляти собою єдине композиційне та ідейне ціле.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барташевич А.А., Богуш В.Д. Конструювання меблів / А.А. Барташевич. – Мн.: Вища школа, 1998. – 265 с.
2. Биков В.В. Матеріали і техніка художньо-оформлювальних робіт / В.В. Биков. – М.: Плакат, 1986. – 187 с.
3. Бхаскаран Л. Дизайн и время. Стили и направления в современном искусстве и архитектуре / Лакшми Бхаскаран - СПб, : Арт-родник, 2007. – 256 с.
4. Гельфонд А.Л. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд / А.Л. Гельфонд. – М.: Архитектура-С, 2006. – 208 с.
5. Мишовидов Н.Н., Орловський Б.Я. Архітектура цивільних і промислових будівель Цивільні будівлі / Н.Н. Мишовидов. – М.: Вища школа, 1987. – 134 с.
6. Пономарьов Е.С. Колір в інтер'єрі / Е.С. Пономарьов. – Мінськ, 1984. – 98 с.
7. Рожин І. Є., Урбаха А.І. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд / І.Є. Рожин. – М.: Стройиздат, 1985. – 238 с.
8. Херриот Л. 1000 стилей ресторанов, баров, кафе. Креативная концепция от Логотипа до Стиля / Люк Херриот. / Перевод с англ. - М. : РИП-холдинг, 2007. - 320 с.;

Кручова О.

Науковий керівник – доц. Ороновська Л. Д.

ЕТНОПЕДАГОГІКА ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК САМОПІЗНАННЯ І САМОТВЕРДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Постановка проблеми. Національний компонент змісту шкільної освіти дає змогу будувати всю навчальну і виховну, класну та позакласну роботу в чіткій системі, послідовності й безперервності. І саме складові українського народознавства, на змісті яких побудовані Концепція виховання особистості в умовах розвитку української державності, основні положення Державної національної програми «Освіта: Україна ХХІ століття» [1], Державної програми «Вчитель» [2], є теоретико-методологічними й методичними орієнтирами в створенні системи громадського виховання засобами українського народознавства [1, с.18].

Відродження України неможливе без пробудження національної свідомості українського народу і, насамперед, підрастаючого покоління. Наукові дослідження переконливо доводять, що дитина повинна постійно перебувати під впливом духовної культури, спадщини та традицій свого народу.

Одним із принципів Державної національної програми «Освіта: Україна XXI століття» - є національна спрямованість освіти, яка полягає в її органічному поєднанні з національною історією і традиціями, збереженні та збагаченні культури українського народу. Програмою також передбачено нероздільність навчання і виховання, що виявляється у підпорядкуванні організації та змісту освіти завданням формування всебічно розвинутої особистості, перетворенні системи моральних і духовних цінностей на важливий чинник виховання молодого покоління, відродження духовності українського народу, його менталітету.

Мета статті – здійснити порівняльний аналіз традиційних та сучасних умов, форм і методів впливу етнопедагогіки (народної) педагогіки на розвиток сучасної особистості.

Питанням національного виховання приділяли значну увагу видатні українські педагоги – Духнович О.В., Ушинський К. Д., Сухомлинський В.Д.

Зазначена проблема знайшла своє відображення в працях вчених: А. М. Богуш, Г. Н. Волкової, Т. Д. Дем'янюк, І. А.Зязюна, П. Р. Ігнатенко, В. І. Кононенко, С. К. Стефанюк та ін.

Виклад основного матеріалу. Головною метою національного виховання на сучасному етапі є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, самобутності через формування особистісних рис громадянина України, які передбачають національну самосвідомість, розвинену духовність, моральну, художньо-естетичну культуру, розвиток індивідуальних здібностей і таланту.

Національне виховання ґрунтується на ідеях і засобах народної педагогіки, фольклору, наукової педагогічної думки, що уособлюють найвищі зразки духовної мудрості, на засадах родинного виховання [3].

Серед принципів національного виховання виділяють такі: природо відповідності, культуровідповідності, етнізації, гуманізму, демократизму, єдності сім'ї і школи, наступності і спадкоємності [6]. Педагогіка сьогодні стоїть на першій сходинці формування нової концепції, яка повинна базуватися на загальносвітових культурних та етичних цінностях, на загальнонародних засадах гуманізму. Саме життя, логіка людського існування, народна мудрість можуть прийти нам на допомогу, щоб відтворити саме ту ланку, яка була розірвана та частково втрачена.

Видатні педагоги Ю. Песталоцці, Я. Коменський теоретично обґрунтували й висунули низку конкретних ідей народного виховання.

К. Ушинський, вивчаючи характер виховання, досвід, нагромаджений у цьому плані народами Європи, науково обґрунтував ідею народної педагогіки, яка передбачає наявність в індивіда ініціативи, незалежності в судженнях, розвитку творчого і гнучкого мислення, підвищення – рівня соціальної активності, самостійності, відповідальності.

Центральною ідеєю всієї педагогічної системи К. Д. Ушинського є ідея народності, що поєднується із принципами моральності й гуманності. Обґрунтувавши положення про те, що у кожній педагогічній системі є своя особлива мета і свої особливі засоби для досягнення цієї мети, він переконливо довів, що народ, який хоче зберегти націю, повинен спиратися на власну національну систему виховання, яка ґрунтується на народній педагогіці [8].

Народна (етнопедагогіка) допомагає людині стати творцем власного життя. Засобами народних традицій вирішуються такі завдання, які мають відношення до свободи волі, самостійності, творчості. Молода, сучасна людина, яка пропустила через душу культурні цінності свого народу, не може бути аморальною, інфантильною.

На нинішньому етапі розвитку українського суспільства суттєве значення у виховному впливі на молодь має накопичена віками скарбниця етнічних цінностей, які слугують невичерпним джерелом формування свідомості, характеру, психічних особливостей кожної людини. До таких цінностей відносимо традиції, які вироблялися нашими попередниками довгі часи.

Народні традиції розкріпачують людину, створюють ситуації, за яких знімаються хибні суспільні гальма, котрі нав'язували особистості роль «гвинтика», «маленької людини»; засобами народних традицій формується нестандартне мислення, неповторність, створюються умови для саморозкриття та самореалізації. Народна мудрість через народні традиції застерігає, що без зусиль кожної особистості людство в цілому неможливо врятувати – земна цивілізація може щезнути. Існування цивілізації гарантується автономією та унікальністю особистостей і водночас – взаємозбагаченням у творчій єдності.

Обрядові дієства запобігають нівелюванню особистості, стимулюють її неповторність, навіть народжують героя. Адже суспільство може бути суспільством тільки тоді, коли воно складається із окремих «Я».

Здорове суспільство складається з неповторних особистостей. Інакше було б відхилення від природної сутності [5, с.89].

Важливо підкреслити, що для сучасної людини вірогідним змістовим критерієм етичного механізму є сфера діяльності як акт самовизначення. В результаті спілкування з людьми, які є носіями тих чи інших культурних цінностей (рідні, друзі, близькі, однокласники, односельці), емоційний контакт виступає домінантою насолоди та народження найвищого почуття, як-от: любов людини до людини, повага до ближнього (в

результаті певної взаємодії – такою взаємодією можна назвати спеціально створені ситуації конкретних обрядових дійств, а саме: «посівальники» 7-8 січня, ушлявлення господаря і його родини, побажання добра родині тощо). Зазначений етичний механізм і спонукає до нових емоційних контактів та прагнень, взаємодія яких примножує загальнолюдські цінності, вимагає осмислення себе як людини [4, с.360].

Незважаючи на те, що сьогодні створено такі умови, коли людський розум може вийти за рубежі ноосфери, цивілізація все-таки робить для кожної людини актуальним заклик древніх – пізнати себе.

А в самопізнанні людини центральним є питання: що таке людина? що є я сам? де моє місце? Саме відповіді на ці питання і намагається дати етнопедagogіка, заглиблюючи свій погляд у майбуття. А коли людина пізнає себе – тільки тоді дістане відповідь на питання: що таке світ? що таке Всесвіт? в чому суть загальносвітових цінностей?

Етнопедagogіка виступає як стимул самопізнання, адже, у зустрічах творця з його творінням і поглядом суспільства на це творіння відбувається гармонізація стосунків між суспільством і особистістю. Зазначені процеси зустрічі народу – творця народної мудрості – з удосконаленим плодом своєї творчості – мудрістю – якраз і відбуваються під час зимових вечорниць (починаючи Введенням і закінчуючи хрещенням) через засоби народних обрядів.

У циклі обрядових дійств індивід сприймає культурно-історичну спадщину емоційно, через напрацьовані значення та певні правила, використання яких є реалізацією ціннісних критеріїв у людських стосунках, які продовжують добродійство, любов, порядність, красу. Хоча бажано зазначити, що одне й те саме явище може сприйматися індивідами по-різному. Це залежить від наявності в них почуття самоутвердження (сама участь в обрядових дійствах та радість як результат успішного самоутвердження і формують таке почуття). А ставлення конкретної людини до цінності, якраз і допомагає визначити основні критерії етнопедagogіки.

Принципами, якими керується народна педагогіка під час виконання різних обрядів, є похвала, емоційне сприймання продуктів дитячої творчості та художньої діяльності; вони є основними механізмами які збалансовують й зорієнтують спадкові потяги дитини до самовираження через такі етапи: 1) вибір змісту діяльності; 2) пошук адекватних форм вираження того стану, який дитина переживає чи пережила, чи мріє побувати в ньому.

Засвосні соціальні норми (як перехід зовнішніх у внутрішні) становлять зміст ціннісних уявлень особистості, зумовлюють спрямованість активності, а також внутрішню позицію. Поява зусиль, спрямованих на узгодження взаємин з іншими, - і спрямованість на самовдосконалення та самоствердження, і є виявом вищих потреб у саморозвитку. Поведінка – це реалізація свідчень про вияв конкретних діянь індивіда, здатність до керування своєю активністю. Вирішальна роль у регулюванні поведінки індивіда з оточенням через ряд дійств. Розуміння ціннісних уявлень – це елементи мотиваційної структури – основа для вибору нормативу поведінки, тобто настанова на самореалізацію. Стимулювання функціональної єдності цінностей (у вигляді еталона або допустимої поведінки) є формою виявлення індивідом своїх прагнень до самоутвердження. Наявність таких форм означає дію механізму, який стимулює самореалізацію на практиці. Особливістю ціннісної системи є поєднання віддалення у часі ціннісних цілей, яке сприяє саморегуляції.

Провідним фактором, що зумовлює зміст орієнтацій, є характер потреб і мотивів:

а) прагнення вийти за рамки шкільного життя, ввійти світ дорослих; нагромадження нового досвіду утверджує “я” і дає можливість визначитися на шляху до зрілості;

б) протиставити себе дорослим, що розвиває автономність, формує здатність до саморегуляції;

в) намагання приєднатися або відмежуватися від дорослих;

г) прагнення здобути визнання від старших (дати можливість реалізувати свої погляди, уявлення);

д) прагнення до самоствердження; засвоєнням підлітком соціального досвіду; випробування “я” у спільних діях.

Наявний характер потреб дає змогу визначити внутрішню позицію індивіда і сприяє досягненню певних результатів та утворенню певних ціннісних орієнтирів [7, с.38].

Висновки. Отже підсумовуючи вищезазначене можна стверджувати етнопедagogіка це єдиний важіль за допомогою якого майбутнє людства перебудує своє розуміння, світосприймання, світостановлення та світосприйняття.

Народна педагогіка, керуючись засобами спілкування, прогнозує діяльність дитини, спираючись на основний принцип народознавства – природо відповідність. Згідно з цим принципом у дітей розвивається високий рівень самостійності, здатності до саморегуляції та самовдосконалення на основі свідомого ставлення до себе [5, с.90].

Там, де етнопедagogіка занепала, утворився морально-етичний вакуум, його заповнювали бездуховні та без інтелектуальні вироби масової культури, ідеологічні сурогати, – але вони довели свою виховну

неспроможність на практиці, і, як виявилось, не змогли замінити собою справжні гуманістичні, людино стверджуючі цінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волков Г. Н. Этнопедагогика предмет, проблемы, современные поиски // становление этнопедагогика как отрасли педагогической науки. – элита, 2003. С. 22-23.
2. Державна національна програма "Освіта". – К. Райдуга, 1994. – С.62.
3. Державна програма "Вчитель" // Інформ. збірник МОН України. – 2002. - №10. – С. 3-12.
4. Етнографія України: Навч. посібник / За ред. С. А. Макарчука – Львів: Світ, 1994.- 520 с.
5. Ігнатенко П.Р., Поплужний В.А. та ін. Виховання громадянина: психологічний і народознавчий аспекти: навчально-методичний посібник. – К.; Інститут змісту і методів навчання, 1997. С.89-90.
6. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа)// Початкова школа. – 2002. - №2.- С. 3-5.
7. Стефанюк С. Українське народознавство (практичне народознавство): Навч. посібник. – Харків: ББН., 2003. – С. 6-44.
8. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори у 2-х т. –К.: Рад. школа, 1983. –Т. 1. – 488с.

Сташків А.

Науковий керівник – доц.Ороновська Л. Д.

РОЛЬ СІМ'Ї В ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми. Серед чинників виховання та навчання молоді важливе місце посідає сім'я. Саме вона є тим могутнім соціальним феноменом, який найтісніше об'єднує людей у родинне гніздо. Саме тут, з перших днів життя у дитини формується світогляд, закладаються перші паростки майбутнього характеру. Функції сім'ї надзвичайно благородні та різноманітні. Однією з них і важливою для нас, як майбутніх педагогів, є забезпечення духовних цінностей. Музично-естетичне виховання належить саме сюди. Адже зародження любові до музики, як до мистецтва, починається саме в сім'ї. Музика є одним із наймогутніших засобів виховання, який надає естетичного забарвлення духовному життю людини. «Пізнання світу почуттів неможливе без розуміння й переживання музики, без глибокої духовної потреби слухати музику й діставати насолоду від неї, — писав В.О. Сухомлинський. — Без музики важко переконати людину, яка вступає у світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання, по суті є основою емоційної, естетичної, моральної культури» [5, с. 134].

Музично-естетичне виховання посідає важливе місце у формування особистості дитини. Займаючись музикою, образотворчим мистецтвом чи іншим видом творчості, дитина приділяє даному заняттю більше уваги, аніж розвагам, які притаманні більшості дітей. Якщо змалечку дитина почала розвивати здібності до музики (в чому посприяли батьки), малювання чи співів, то вона має шанс удосконалювати їх в подальшому житті. А в цьому головними постановниками повинні бути батьки та вчителі, які дають їй шлях у майбутнє.

Ступінь дослідженої теми: до проблеми «Ролі сім'ї у процесі музично-естетичне виховання дітей середнього шкільного віку» зверталися такі педагоги та музиканти: Авер'янова Н.О., Болгарський Л.С., Вікторенко І.Р., Губ'як В.С., Дзвінка Р.Н., Комарова Л.С., Осинець Р.В., Рева В.Б., Струнка М.В.

Мета статті – дослідити та проаналізувати безпосередність впливу сім'ї на процес музично-естетичного виховання учнів середніх класів, формування їх світосприйняття, поглядів на прекрасне, розвиток естетичних почуттів та переживань.

Виклад основного матеріалу. Формування музичної культури школярів середнього віку є головним завданням сучасної музичної педагогіки. Формуванню музичної культури сприяє наявність у них музичного виховання. Музика має сприйматися як живе й захоплює мистецтво, тому таким же живим і захоплюючим має бути навчання.

Музика є одним із наймогутніших засобів виховання, який надає естетичного забарвлення духовному життю людини. Ефективність музичного виховання і особливо виховання значною мірою залежить від особистості вчителя, його світогляду і професійної підготовки, педагогічного таланту і майстерності, багатства інтелекту і душевної чуйності, громадянської позиції.

Природа музичного мистецтва пов'язана як з духовним так з трудовим життям народу. Саме через музичне мистецтво дитина залучається до музичної спадщини рідного краю.

Через те, що музика захоплює такі ранні сфери психіки людини як сенсорика, моторика, емоції тощо, вплив музики на психічний розвиток людини в цілому дуже суттєвий.

Значення музики як виду мистецтва пояснюється насамперед її звичайною здатністю відображати переживання людей в різні моменти життя. Радіють люди — лунають урочисті й радісні звуки музики; співає солдат у поході — пісня створює особливий бадьорий настрій, організовує крок; мати тужить за сином, який уже ніколи не вернеться, — сумними звуками виливається горе. Музика супроводжує людину все життя.

Музичне виховання — це цілеспрямоване формування особистості дитини дією музичного мистецтва, формування інтересів, потреб здібностей, естетичного ставлення до музики. Школяр успішно працює в різних видах музичної діяльності, коли враховуються його індивідуальні особливості, вікові можливості. Музичний